

Vyjádření Etické komise Ostravské univerzity

Zápis ze zasedání Etické komise OU ze dne 9. března 2022

Přítomni: prof. Malura, prof. Eliáš, doc. Krhutová, doc. Pumprová, doc. Svobodová, doc. Novotná.

Omluven: prof. Krhut

Hosté: zaměstnanci A. B., E. F.

Poznámka: Pravá jména předvolaných aktérů byla záměrně pseudonymizována, aby bylo ochráněno soukromí a důstojnost těchto osob.

Na úvod předseda komise přivítal novou členku Etické komise OU (dále jen EK) doc. Novotnou a omluvil nepřítomného prof. Krhuta (ten svůj názor na případ vyslovil v elektronické diskuzi EK). Sdělil časový rámec jednání, s nímž členové souhlasili.

Členové EK byli svoláni na podnět děkana Filozofické fakulty doc. Antonína z 20. 2. 2022. Jeho předmětem je údajně nevhodné chování E. F., a to v podobě aktivit zaměstnance na sociálních sítích, zejména videonahrávek, které E. F. veřejně šíří prostřednictvím kanálu YouTube. Podle podnětu mají některé nahrávky vulgární, urážlivý a extrémně expresivní charakter a porušují tak Etický kodex OU, tj. nejen dobré mravy, ale rovněž dobré jméno a mediální obraz OU a Filozofické fakulty OU.

Při posuzování, zda došlo k porušení Etického kodexu OU, se pro EK stalo východiskem detailní dotazování předvolaných zaměstnanců; otázky se týkaly motivací E. F. pro tvorbu videonahrávek i vývoje celého případu, zejména snah řešit problematické aktivity E. F. na úrovni vedoucího katedry a vedení Filozofické fakulty OU (únor až srpen 2021).

E. F. při jednání uvedl, že videonahrávky jsou jeho soukromou aktivitou, kterou odděluje od pracovní činnosti, a že v nich na žádném místě nezmiňuje zaměstnavatele, E. F. je považuje za „svobodnou tvorbu“ veřejného intelektuála, při níž je filozofie spojena s uměleckým gestem.

A. B. konstatoval, že E. F. byl opakovaně upozorněn na skutečnost, že tyto aktivity jsou jeho nadřízenými považovány za nevhodné a poškozují dobré jméno pracoviště (A. B. zaznamenal negativní reakce mezi kolegy z jiných institucí i mezi veřejností).

EK dále vycházela ze samotných videonahrávek E. F. (zveřejněných na YouTube), ze stížnosti E. F. na vedoucího katedry A. B., z evaluací výuky E. F., z reakcí na

videonahrávky na sociálních sítích, z názorů experta na umělecké performance z Fakulty umění OU a názorů právního oddělení OU.

EK si kladla otázku, nakolik lze soukromé aktivity ve veřejném (virtuálním) prostoru oddělit od pozice a statusu zaměstnance OU, brala v úvahu fakt, že zaměstnanec, i když se k OU explicitně nehlásí, je v digitálním světě se svou institucí snadno identifikovatelný. Diskutovala složité otázky etických hranic svobody projevu a nonkonformních myšlenkových provokací v akademickém prostředí, stejně jako funkce vulgarity a krajně expresivních projevů v umělecké tvorbě (performance, rocková hudba aj.).

Postoj ke jmenovaným otázkám nebyl mezi členy komise jednotný, převládá však názor formulovaný ve stanovisku.

Stanovisko

Některé nahrávky E. F. šířené prostřednictvím kanálu YouTube jsou vzhledem ke svému vulgárnímu obsahu a extrémně expresivnímu výrazu v rozporu s Etickým kodexem OU. Ten ukládá zaměstnanci ctít mravní principy a respektovat základní pravidla slušného chování (čl. 2, odst. 2). Některé nahrávky E. F. mohou svým obsahem i formou poškozovat dobré jméno OU (čl. 2, odst. 5), a to především pokud vezmeme v úvahu možný negativní dopad na studenty a mladé lidi vůbec, nepřipravené na tento typ šokující, provokativní tvorby. Etická komise OU upozorňuje, že zaměstnanec má při tvůrčí činnosti poskytovat osobní příklad naplňování etických zásad (čl. 4, odst. 7) a má si být vědom toho, že svým působením reprezentuje OU (čl. 2, odst. 5).

Zapsala: Anna Štarhová

Verifikoval: Jan Malura, předseda EK OU

Rozdělovník: Členové EK OU